

РЕШЕНИЕ

№ 25084

гр. София, 22.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 17 състав, в
публично заседание на 01.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ана Методиева

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **4637** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).
Образувано е по жалба на П. Й. К., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес: [населено място], [улица], вх. Б, ет. 8, подадена чрез адв. С. М., срещу Решение № 1040-21-154 от 27.02.2026 г. на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) – С.-град, с което е оставена без уважение жалбата му срещу Разпореждане № 214-00-1448-1/30.01.2026 г. на ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ – С.-град в частта относно определения размер и срок на паричното обезщетение за безработица. С потвърденото разпореждане, на основание чл. 54ж, ал. 1 във връзка с чл. 54а, ал. 1 и чл. 54б, ал. 3 КСО, на жалбоподателя е отпуснато парично обезщетение за безработица, считано от 19.01.2026 г. до 18.05.2026 г., в размер на 9,21 евро дневно.

В жалбата се поддържа, че решението е незаконосъобразно като постановено в нарушение на материалния закон, при съществени нарушения на административнопроизводствените правила и в противоречие с целта на закона. Жалбоподателят не оспорва правото си на парично обезщетение за безработица, а оспорва приложението на чл. 54б, ал. 3 КСО, въз основа на което обезщетението е определено в минимален размер и за минимален срок от четири месеца. Твърди, че административният орган неправилно е приел, че правоотношението му с „ЕЛ-КОРЕКТ 85“ ЕООД е прекратено по негова инициатива или с негово съгласие. Излага, че между дружеството и него е бил сключен срочен договор за управление и контрол от 02.01.2025 г., който съгласно изричната му клауза е бил в сила за периода от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. Според жалбоподателя именно изтичането на уговорения срок е правното основание за прекратяване на

правоотношението, а последващото решение на едноличния собственик на капитала от 13.01.2026 г. има значение за отразяване на настъпилата промяна по партидата на дружеството и за вписване на нов управител, но не променя вече настъпилото прекратяване на срочния договор поради изтичане на срока му. В жалбата се поддържа още, че по административната преписка липсва молба или друго изрично волеизявление на жалбоподателя за прекратяване на договора за управление и контрол по негово желание. Според него органът е изградил извода си единствено върху обстоятелството, че той е едноличен собственик на капитала и е взел решение за освобождаването си като управител, без да обсъди договорната срочност и без да разграничи вписването в ТРРЮЛНЦ от основанието за прекратяване на вътрешното правоотношение между дружеството и управителя. Навежда довод, че чл. 54б, ал. 3 КСО има санкционен характер и не подлежи на разширително тълкуване, поради което предпоставките за приложението му следва да бъдат установени ясно и безспорно. Жалбоподателят сочи и че дружеството не е осъществявало дейност през 2026 г., че единственият работник в дружеството е бил освободен от 31.12.2025 г. поради спиране на дейността, както и че са представени справки-декларации по ЗДДС за месеците януари, февруари и март 2026 г. като доказателства за липса на дейност. Тези обстоятелства, според жалбоподателя, не са самостоятелно основание за прекратяване на договора за управление, но подкрепят твърдението, че след 31.12.2025 г. не е продължило фактическо упражняване на дейност по договора.

Прави искане за отмяна на решението и на потвърденото с него разпореждане в обжалваната част. Претендира разноски въз основа на представен списък. Жалбоподателят се представлява от адв. М..

Ответникът, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата. Поддържа, че решението законосъобразно, като в него по достъпен за жалбоподателя начин е обяснено защо следва да получи обезщетение в минимален размер от 9,21 евро дневно за минималния установен срок от четири месеца. Излага, че инициативата за прекратяване на договора произхожда от самия жалбоподател, поради което е приложима хипотезата на чл. 54б, ал. 3 КСО, изключваща възможността за получаване на парично обезщетение за безработица в по-висок размер и за по-дълъг период. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендираните от жалбоподателя разноски.

Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав, след като обсъди събраните по делото доказателства, становищата на страните и приложимия закон, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят П. Й. К. е едноличен собственик на капитала на „ЕЛ-КОРЕКТ 85“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], като от учредяването на дружеството е бил и негов управител. За периода от 01.09.2022 г. до 31.12.2024 г. за него са подавани данни с вид осигуряване код „12“ – за самоосигуряващо се лице, а за периода от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. – с вид осигуряване код „10“, като за лице, упражняващо трудова дейност по възложен договор за управление и контрол.

На 02.01.2025 г. между „ЕЛ-КОРЕКТ 85“ ЕООД и П. Й. К. е сключен договор за управление. С него дружеството възлага на К. управлението си срещу уговорено брутно месечно възнаграждение в размер на 6000 лв., платимо до десето число на следващия месец. В договора са уредени правата и задълженията на управителя, включително правомощията му по организиране, ръководство и контрол на дейността на дружеството, както и задължението на дружеството да заплаща уговореното възнаграждение и дължимите осигурителни вноски. В чл. 11 от договора е предвидено, че същият е в сила от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. В чл. 13 са уредени отделни хипотези на разваляне при виновно неизпълнение и на прекратяване с тримесечно предизвестие.

На 13.01.2026 г. П. Й. К., в качеството си на едноличен собственик на капитала на „ЕЛ-КОРЕКТ

85“ ЕООД, е приел решение, с което е освободил от длъжност досегашния управител на дружеството – П. Й. К., назначил е за управител А. Е. Е., приел е нов учредителен акт и е възложил на новия управител да предприеме необходимите действия по вписване на настъпилите промени по партидата на дружеството. Промяната е вписана в Търговския регистър на 19.01.2026 г.

Със заявление вх. № 214-00-1448/19.01.2026 г., подадено чрез Дирекция „Бюро по труда“ – В., жалбоподателят е поискал отпускане на парично обезщетение за безработица на основание чл. 54а КСО. Към заявлението са били приложени документи, относими към прекратяването на правоотношението му с „ЕЛ-КОРЕКТ 85“ ЕООД, включително договорът за управление и контрол и решението на едноличния собственик на капитала от 13.01.2026 г.

С Разпореждане № 214-00-1448-1/30.01.2026 г. на ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ – С.-град на жалбоподателя е отпуснато парично обезщетение за безработица за периода от 19.01.2026 г. до 18.05.2026 г. в размер на 9,21 евро дневно, на основание чл. 54ж, ал. 1 във връзка с чл. 54а, ал. 1 и чл. 54б, ал. 3 КСО. Органът е приел, че поради вписаното по партидата на дружеството решение, с което едноличният собственик освобождава себе си като управител и назначава нов управител, е налице прекратяване на правоотношението по инициатива на самото лице, поради което следва да намери приложение чл. 54б, ал. 3 КСО.

С Решение № 1040-21-154 от 27.02.2026 г. директорът на ТП на НОИ – С.-град е оставил жалбата без уважение. В решението е прието, че от данните по ТРРЮЛНЦ е установено, че П. Й. К. е бил вписан като собственик и управител на „ЕЛ-КОРЕКТ 85“ ЕООД, а на 19.01.2026 г. е заличен като управител. Прието е, че последното прекратяване на осигуряването по смисъла на чл. 54а, ал. 4 КСО е датата на заличаването му в ТРРЮЛНЦ като управител, считано от която той не подлежи на осигуряване по реда на чл. 4, ал. 1, т. 7 КСО, и че това е правопораждащата дата за обезщетението. С оглед обстоятелството, че освобождаването произтича от решение на самия жалбоподател като едноличен собственик на капитала, административният орган е приел, че е налице прекратяване по негова инициатива, поради което правилно е приложен чл. 54б, ал. 3 КСО.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от надлежна страна – адресат на оспорения административен акт, за която е налице правен интерес от оспорването, срещу подлежащ на съдебен контрол индивидуален административен акт по смисъла на чл. 118, ал. 1 КСО, в законоустановения срок и при спазване изискванията за форма и съдържание.

Разгледана по същество същата е основателна.

Оспореното решение е издадено от компетентен административен орган – директора на ТП на НОИ – С.-град, в кръга на предоставените му правомощия по чл. 117, ал. 3 КСО да разглежда жалби срещу разпорежданията на ръководителя на осигуряването за безработица. Решението е постановено в писмена форма и съдържа фактически и правни основания, поради което формално отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2 АПК.

При постановяване на акта съдът не констатира съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които сами по себе си да обуславят неговата отмяна. На жалбоподателя е била предоставена възможност да упражни правото си на защита, административната преписка е комплектована с относимите документи, а жалбата срещу първоначалното разпореждане е била разгледана от горестоящия административен орган.

Независимо от това съдът намира, че оспореното решение е постановено в противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Спорът между страните е концентриран изцяло върху въпроса налице ли са предпоставките за

приложение на чл. 54б, ал. 3 КСО, съответно правилно ли паричното обезщетение за безработица е определено в минимален размер и за минимален срок.

Съгласно чл. 54б, ал. 1 КСО дневният размер на паричното обезщетение за безработица се определя като процент от среднодневното възнаграждение или осигурителен доход на лицето за определен референтен период. Разпоредбата на чл. 54б, ал. 3 КСО урежда изключение от този общ режим, като предвижда минимален размер на обезщетението и минимален срок на изплащане за безработни лица, чиито правоотношения са прекратени по тяхно желание или с тяхно съгласие, както и в други изрично изброени хипотези.

Разпоредбата на чл. 54б, ал. 3 КСО представлява ограничение на общия режим за определяне размера и срока на обезщетението, поради което предпоставките за приложението подлежат на стриктно тълкуване. За приложението следва да е безспорно установено конкретното правно основание, на което е прекратено правоотношението, породило осигуряването за риска „безработица“.

Именно тук съдът счита извода на административния орган за неправилен.

От събраните по делото доказателства безспорно се установява, че между „ЕЛ-КОРЕКТ 85“ ЕООД и жалбоподателя е бил сключен срочен договор за управление от 02.01.2025 г., в който изрично е уговорено, че същият е в сила от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. По делото не са представени доказателства за анекс, продължаване или подновяване на договора след 31.12.2025 г.

Следователно от доказателствата по делото се установява, че облигационното правоотношение по договора за управление е било ограничено със срок, който е изтекъл на 31.12.2025 г.

От съдържанието на договора за управление се установява, че страните изрично са ограничили действието му със срок – до 31.12.2025 г. С настъпването на този уговорен краен момент договорното правоотношение е прекратено по силата на самия договор, без да е необходимо последващо изявление на някоя от страните. Следователно именно изтичането на срока представлява юридическият факт, обусловил прекратяването на правоотношението.

Именно това обстоятелство административният орган не е анализирал надлежно. Вместо да установи на какво конкретно правно основание е прекратено правоотношението по договора за управление, ответникът е изградил правните си изводи единствено върху решението на едноличния собственик на капитала от 13.01.2026 г. и вписването на промяната в ТРРЮЛНЦ на 19.01.2026 г.

Този извод е неправилен.

Обстоятелството, че с решение на едноличния собственик на капитала е освободен досегашният управител и е назначен нов, както и че тази промяна е вписана в ТРРЮЛНЦ, е относимо към представителната власт на дружеството в отношенията му с трети лица. Това обаче не освобождава административния орган от задължението да установи конкретното правно основание, на което е прекратено правоотношението по договора за управление и контрол. Самото вписване не трансформира основанията за прекратяване на договора и не обосновава извод, че прекратяването е настъпило по желание или със съгласие на осигуреното лице.

Неоснователен е доводът на ответника, че щом жалбоподателят е едноличен собственик на капитала, всяко освобождаване на управителя следва автоматично да се приравни на прекратяване по негово желание или с негово съгласие. Подобно тълкуване би довело до недопустимо разширяване приложното поле на чл. 54б, ал. 3 КСО. Законът изисква конкретно основание за прекратяване на правоотношението, а не абстрактна възможност лицето да влияе върху решенията на дружеството.

В случая липсва молба на жалбоподателя за предсрочно прекратяване на договора за управление,

липсва предизвестие по чл. 13 от договора, липсва анекс за прекратяване по взаимно съгласие и изобщо липсва каквото и да е доказателство, че договорът е прекратен по волята на жалбоподателя преди изтичането на уговорения срок. Напротив, доказателствата сочат, че договорът е достигнал крайния си срок на 31.12.2025 г., след което не е продължен.

Съгласно чл. 10, ал. 1 КСО осигуряването възниква от деня, в който лицето започне да упражнява трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1, и продължава до прекратяването. По делото липсват доказателства жалбоподателят след 31.12.2025 г. фактически да е продължил да упражнява трудова дейност като управител по смисъла на чл. 10 КСО. Не са налице данни за начислявано или изплащано възнаграждение по договора за управление след тази дата, нито за подавани осигурителни данни за последващ период. Напротив, представените доказателства за преустановена търговска дейност на дружеството подкрепят извода, че осигуряването за този риск е преустановено вследствие изтичането на срока на договора, а не вследствие на последващото корпоративно решение.

При тези данни съдът приема, че не е доказано наличие на предпоставките по чл. 54б, ал. 3 КСО. Ето защо оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане в обжалваната част, следва да бъдат отменени, а преписката следва да бъде върната на ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ – С.-град за ново произнасяне по заявлението при задължително съобразяване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона, включително относно неприложимостта на чл. 54б, ал. 3 КСО при установените по делото факти.

С оглед изхода на спора и своевременно направеното искане за присъждане на разноски, на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени сторените и претендирани по делото разноски в общ размер на 300,00 (триста) евро, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение, съгласно представения списък по чл. 80 ГПК и приложените доказателства за реалното им извършване.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 АПК във връзка с чл. 118, ал. 3 КСО, Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-154 от 27.02.2026 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № 214-00-1448-1/30.01.2026 г. на ръководителя на осигуряването за безработица при Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С.-град.

ИЗПРАЩА преписката на ръководителя на осигуряването за безработица при Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С.-град за ново произнасяне по заявление вх. № 214-00-1448/19.01.2026 г. при съобразяване на дадените в мотивите на настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт, [населено място], [улица], да заплати на П. Й. К., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], [улица], вх. Б, ет. 8, разноски по делото в размер на 300,00 (триста) евро.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл. 119 във връзка с чл. 117, ал. 1, т. 2, б. б) КСО.

СЪДИЯ:

